

**MIEJSKO - GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ**
97-570 Przedbórz
ul. Pocztowa 30
tel./fax 44 781 22 96

MGOPS.4561.1.2023MP

Przedbórz dn.06.03.2023r.

Rada Miejska w Przedborzu
ul. Mostowa 29
97-570 Przedbórz

M-GOPS w Przedborzu przekazuje w załączeniu sprawozdanie roczne z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej za rok 2022.

Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Przedborzu
mgr Dorota Ryszka

SPRAWOZDANIE ROCZNE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
I PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2022

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821).

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu realizuje zadania gminy wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.) zwanej dalej „Ustawą”.

Z Preambuły do Ustawy „Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Organizacja wspierania rodziny przeżywającej problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Do 31 marca każdego roku Wójt/Burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny (art. 179 ust.1 Ustawy).

Do zadań własnych gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
4. finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art.29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające (zgodnie z art.30 i 31 Ustawy),

6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust. 3 Ustawy,

7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy.

Wspieranie rodziny

Ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (art.8 ust.1,2,3 Ustawy).

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnione jest wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wsparcie rodziny prowadzone jest w formie:

- 1) pracy z rodziną,
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Praca z rodziną

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przedborzu jest podmiotem, któremu gmina zleciła realizację zadania pracy z rodziną.

Praca z rodziną podejmowana jest zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, by mogła poradzić sobie z doznawanymi trudnościami, tak by nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jak i rodzinie w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej współpracują z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Działania pomocowe ukierunkowane są na stworzenie takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, by możliwy był powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Przydzielenie asystenta rodziny

W przypadku, gdy Ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie asystenta.

Do współpracy z asystentem rodziny może zobowiązać rodziców małoletnich dzieci także Sąd Rodzinny na mocy postanowienia.

Asystent rodziny pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie czasu pracy do indywidualnych potrzeb rodziny, nie może łączyć pracy z obowiązkami pracownika socjalnego na terenie gminy, nie może prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę.

Zadania asystenta rodziny

W 2022 roku wsparciem asystenta rodziny zostało objętych 7 rodzin z terenu Gminy Przedbórz, w tym 14 dzieci. W ciągu roku została zakończona współpraca z 1 rodziną, powodem zakończenia był brak efektów współpracy. W 6 rodzinach poddanych okresowej ocenie sytuacji postanowiono kontynuować pracę asystenta rodziny z uwagi na potrzebę dalszych oddziaływań i realizacji zadań założonych w planie pracy z rodziną.

W rodzinach, którym przyznano asystenta rodziny występowały następujące problemy: niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, brak pozytywnych wyuczonych wzorców wychowawczych, niska umiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, bezrobocie, problemy związane z nadużywaniem alkoholu, konflikty pomiędzy małżonkami, jak również rodzicami i dziećmi, zadłużenia, problemy związane z toczącymi się postępowaniami alimentacyjnymi.

Asystent rodziny

W Miejsko-Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Przedborzu w 2022 roku zatrudniony był na ½ etatu 1 asystent rodziny. Całkowity roczny koszt wydatków na wynagrodzenie asystenta wraz z pochodnymi w 2022 roku wyniósł 34 503,10 zł, z czego 1500,00 zł stanowiła kwota pochodząca z środków Funduszu Pracy zgodnie z umową nr/a/91/2022 zawartą w miesiącu grudniu 2022 roku.

Praca asystenta rodziny koncentrowała się głównie na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci. Głównym celem pracy z rodziną było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny i umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z bieżącymi problemami. Zasadniczą metodą pracy asystenta rodziny jest podążanie za rodziną i wspieranie jej na drodze do zmian oraz uzyskania pełnej samodzielności życiowej.

Asystent rodziny pracuje z całą rodziną. Problemy członków rodziny są ze sobą ściśle powiązane. Charakterystyczne dla pracy asystenta rodziny jest to, że pracuje on w miejscu zamieszkania rodziny lub miejscu, które wskaże rodzina. Asystent rodziny podejmując współpracę z rodziną rozpoznaje poziom jej destabilizacji, a następnie wspiera rodziny do podejmowania pozytywnych zmian, do wydobywania i pomnażania ich zasobów, zawsze zgodnie z dobrem rodziny i w indywidualizowanym tempie realizacji działań. Asystent rodziny, jako osoba wspierająca, w czasie spotkań z rodziną motywuje, komplementuje, podnosi poczucie własnej wartości, wspiera, wzmacnia, modeluje, informuje, podejmuje działania wychowawcze, towarzyszy, podnosi umiejętności rozwiązywania problemów, a czasami również przedstawia wymagania, przydziela zadania, prowadzi rozmowy dyscyplinujące, czyli używa całego wachlarza metod, dzięki którym rodzina ma szansę na reintegrację i przywrócenia dla dzieci warunków do wychowywania w atmosferze miłości, akceptacji i rozumienia ich potrzeb.

Do zadań asystenta rodziny należało podejmowanie działań naprawczych w rodzinach w ramach obowiązków służbowych, a w szczególności:

1. Opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. Opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z koordynatorem pieczy zastępczej, w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej; udział w spotkaniach grup roboczych ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, której organizatorem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku.
3. Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; wskazanie, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe; doradzanie w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi.
4. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych; pomoc w wyszukiwaniu ofert wynajmu mieszkania, współpraca na rzecz rodzin z Zakładem Usług Komunalnych, Urzędem Gminy w Przedborzu.
5. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych; motywowanie do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii psychologicznej, terapii uzależnień.
6. Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi; współpraca z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi; wskazanie sposobów wspólnego spędzania czasu z rodziną; aktywowanie do częstych kontaktów rodziców z wychowawcami; informowanie w jaki sposób należy wypełniać dokumenty, jak działają urzędy; motywowanie do większego zaangażowania w opiekę nad dziećmi i zadbania o estetyczną stronę mieszkania.
7. Wspieranie aktywności społecznej rodzin; udział w ważnych wydarzeniach rodzinnych oraz pozaszkolnych formach aktywności dzieci.
8. Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych; kontynuowania nauki.
9. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.
10. Pomoc w terminowym realizowaniu spraw urzędowych przy wykorzystaniu uprawnień asystenta rodziny; towarzyszenie rodzinie i inicjowanie działań prawnych w celu uregulowania zaniedbań i wyjaśnienia sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych.
11. Wspomaganie rodziny w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich; motywowanie do systematycznego leczenia i zażywania leków zgodnie z zaleceniami lekarza, wspieranie w kontynuowaniu leczenia, udzielanie wsparcia emocjonalnego osobie chorej i członkom jej rodziny, również gdzie występuje problem długoletniej choroby psychicznej.

12. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w rodzinach z problemem alkoholowym, w zakresie wzmocnienia rodziny, motywowanie do podjęcia terapii odwykowych.
13. Podjęcie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia i bezpieczeństwa dzieci i rodzin.
14. Prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; karty informacji o rodzinach, plany pracy z rodzinami, miesięczne sprawozdania ze współpracy z rodzinami (karta czasu pracy).
15. Dokonanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku.
16. Prowadzenie monitoringu funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.
17. Sporządzanie na wniosek sądu, opinii o jej członkach.
18. Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny; m. in. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczną w Radomsku, Komisariatem Policji w Przedborzu, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach i przedszkolach.
18. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub Grupą Roboczą, pracownikiem socjalnym prowadzącym „Niebieskie Karty”.
19. Współpraca z zespołem do spraw asysty rodziny odnośnie rodzin asystenckich z udziałem specjalistów i osób współpracujących na rzecz rodziny w celu udzielania rodzinom kompleksowej pomocy adekwatnej do pojawiających się problemów i potrzeb. W 2022 roku powołano 2 zespoły i 7 grup roboczych.

Realizacja zadań założonych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2020-2023

Program Wspierania Rodziny w Gminie Przedbórz, zwanej dalej Programem, jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2020-2023. Celem Programu jest wspieranie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem tych działań jest zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego, zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny, poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców biologicznych.

W związku z realizacją założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny, wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Przedbórz w 2022 roku odbywało się poprzez:

- zatrudnienie jednego asystenta rodziny w strukturze Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przedborzu,
- świadczenie pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób w ich środowisku społecznym, wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej oraz motywowanie do zmiany stylu życia,

- monitorowanie sytuacji dzieci w rodzinach biologicznych,
- zapewnienie wsparcia finansowego rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- finansowanie dożywiania w ramach realizowanego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” dla dzieci w trakcie nauki,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodzin, które wymagają wsparcia m. in. z pracownikami socjalnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Radomsku, Komisariatem Policji w Przedborzu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku, placówkami oświatowymi, Sądem Rejonowym w Radomsku oraz placówkami służby zdrowia,
- działania na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej,
- prowadzenie rozmów edukacyjnych z rodzicami zagrożonymi ograniczeniem władzy rodzicielskiej oraz prowadzenie mediacji w celu poprawy relacji w rodzinie.

Doskonalenie zawodowe asystenta rodziny

W celu doskonalenia warsztatu pracy, rozwijania umiejętności interpersonalnych i podnoszenia kwalifikacji zawodowych asystent rodziny pogłębiał swoją wiedzę poprzez uczestnictwo w szkoleniach:

1. „Mediacja rodzinna – jak pomóc rodzinie w konflikcie zagrożonej wystąpieniem przemocy?”
2. „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących ustaw i przepisów prawa”.

Wspieranie rodziny

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2022 roku w pieczy zastępczej z terenu Gminy Przedbórz umieszczonych było 11 dzieci. Koszty z tym związane wyniosły **55 830,40 zł.**

Potrzeby dotyczące realizowanego zadania:

Mając na uwadze szerokie spektrum problemów i specyfikę pracy z rodzinami objętych wsparciem specjalistów i asystenta rodziny zauważa się potrzebę:

1. Utrzymania dobrej współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.
2. Nawiązania współpracy z jednostkami świadczącymi pomoc specjalistów-szczególnie pożądanym tj. lekarz psychiatra, psycholog dziecięcy, psychiatra dziecięcy, terapeuta uzależnień.

3. Rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy rodzinie w środowisku lokalnym.
4. Dalszego zatrudnienia asystenta rodziny.
5. Podnoszenia kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
6. Zapewnienia środków na finansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
7. Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, policja, sąd).

Potrzeby finansowe zostały uwzględnione w planowaniu budżetu Gminy na 2023 rok.

Sporządziła:
Monika Pakuła - asystent rodziny